מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את התאריכים והמושגים המרכזיים של חודש כסליו וחנוכה
- להרחיב אוצר מילים סביב משפחות המילים אור וחנוכה
- לתרגל קריאה, הבנה וחשיבה דרך חידות וטקסטים קצרים מהלוח
- לחבר בין ערכי החג לחוויה אישית בכתיבה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים – זיהוי תאריכים בסיסי

1. ב – 30
2. ב – יום ו'
3. א – א' כסליו

חלק ב' – פרק 1 • מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים – בדיקת עובדות

1. נכון – כך נקבע בלוח - כ"ה בכסליו הוא תמיד תחילת החג.
2. לא נכון – ראש חודש כסליו חל בשני ימים - ל' בחשוון וא' בכסליו.

חלק ג' – פרק 1 • מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים – השלמת תאריכים

1. כסליו
2. טבת

חלק ד' – פרק 1 • מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים – התאמת תאריך לאירוע

1. 1 – ד (ראש חודש כסליו)
2. 2 – ג (ערב חנוכה, נר ראשון)
3. 3 – ה (יום א' של חנוכה)
4. 4 – א (היום השמיני והאחרון של חנוכה)
5. 5 – ב (חג הבנות)

חלק ה' – פרק 2 • מה זה כסליו ומה קורה בו – מאפייני החודש

1. ב – קשת
2. ג – חורף
3. ב – חשוון
4. ב – חנוכה
5. א – אור בתוך חושך

חלק ו' – פרק 2 • מה זה כסליו ומה קורה בו – השלמת מילים

1. יורה
2. מלקוש
3. חורף
4. חושך

חלק ז' – פרק 2 • מה זה כסליו ומה קורה בו – חושבים וכותבים

1. כי כסליו הוא חודש בעונת החורף, ואז יורדים הגשמים
2. כי מדליקים נרות שמאירים בימים הקצרים והחשוכים של החורף
3. תשובות אפשריות: חורף, קשת, גשם, אור, חושך

חלק ח' – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסביבון – זיהוי מנהגים ומאכלים

1. א – סופגניות
2. א – שמונה ימים
3. א – נר נוסף
4. א – סביבון

חלק ט' – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסביבון – אותיות הסביבון ומשמעותן

1. 1 – ג (נס)
2. 2 – ה (גדול)
3. 3 – ד (היה)
4. 4 – ב (שם (בחוץ לארץ))
5. 5 – א (פה (בארץ ישראל))

חלק י׳ – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסביבון – סדר סיפור חנוכה

1. היוונים גזרו גזרות נגד שמירת המצוות ולימוד תורה
2. משפחת החשמונאים בראשות מתתיהו יצאה למרד נגד היוונים
3. היהודים ניצחו וטיהרו מחדש את בית המקדש
4. מצאו פך שמן טהור שהספיק להדלקה של יום אחד בלבד
5. השמן דלק שמונה ימים, ולזכר הנס מדליקים חנוכייה שמונה ימים

חלק י״א – פרק 4 • מילת החודש, ערכים ומן המקורות – היכרות עם מילים וערכים

1. א – אור
2. א – נרות
3. א – חנוכה
4. א – תקווה

חלק י״ב – פרק 4 • מילת החודש, ערכים ומן המקורות – השלמות והתאמות

1. אור
2. נרות

חלק י״ג – פרק 4 • מילת החודש, ערכים ומן המקורות – התאמת ערכים למשמעותם

1. 1 – ד (ההפך מחושך)
2. 2 – ג (ציפייה לדבר טוב)
3. 3 – ה (אירוע מיוחד ויוצא דופן)
4. 4 – א (היכולת להתמודד עם פחד)
5. 5 – ב (לדאוג אחד לשני)

חלק י״ד – פרק 4 • מילת החודש, ערכים ומן המקורות – חשיבה וכתיבה

1. לא נכון – ערבות הדדית פירושה לדאוג זה לזה ולעזור
2. לדוגמה: היה צריך אומץ כדי להילחם למען החירות והאמונה
3. חנוכה קשורה לחינוך ולחנוכת בית המקדש מחדש

חלק ט״ו – פרק 5 • חידות ופינת האור שלי – היכרות

1. נכון – כך בנויה פינת החידות בלוח – דש שמרימים כדי לבדוק את הפתרון.
2. לא נכון – בפינת 'האור שלי' כותבים משאלה, מילה טובה וגם מעשה טוב.
3. נכון – זהו עיצוב הפינה – חנוכייה גדולה שעליה כותבים על הלהבות.
4. נכון – כך נהוג – מוסיפים להבה בכל יום מימי החג.

חלק ט״ז – פרק 5 • חידות ופינת האור שלי – השלמה והתאמה

1. דש
2. מעשה טוב
3. חנוכייה

חלק י״ז – פרק 5 • חידות ופינת האור שלי – התאמת חידות

1. 1 – ב (סביבון)
2. 2 – א (סופגנייה)
3. 3 – ד (חנוכייה)
4. 4 – ג (שמונה)

חלק י״ח – פרק 5 • חידות ופינת האור שלי – חשיבה וכתיבה

1. א – כי חנוכה נקרא חג האור וכל ילד/ה מוסיף/ה אור משלו/ה

חלק י״ט – פרק 6 • בונים את הלוח יחד – זיכרון

1. נכון – A3 מתאים ללוח גדול יותר
2. לא נכון – קודם מדביקים את המסגרות והפינות, כי הן קובעות את הגבולות

חלק כ׳ – פרק 6 • בונים את הלוח יחד – מיקום הרכיבים

1. ב – במרכז הלוח
2. ב – להבות שטרם הודבקו

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציון תאריך נכון מתוך לוח השנה שבדף (כ״ד/כ״ה בכסליו)
- הסבר הקושר בין הנס, הנרות והחושך של החורף
- תשובה הגיונית הקשורה למילים שנלמדו בפרק המקורות והחידות

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלושה שיעורים: תאריכים ומושגים, סיפור ומילים, חידות וסיכום
- לתלמידים צעירים יותר כדאי להקריא את משפטי המקורות ולפשט אותם בעל פה
- לקראת סיום החוברת אפשר לשלב כתיבה אישית בהשראת פינת האור שלי כמשימת סיכום
- למי שזקוק לתמיכה נוספת אפשר להיעזר במילים עם ניקוד ובתמונות כדי לחזק הבנה

חוברת תרגול – לוח קיר לחודש כסליו

לוח קיר לחודש כסליו

יסודי · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים
2. פרק 2 – מה זה כסליו ומה קורה בו
3. פרק 3 – סיפור חנוכה, מנהגים וסביבון
4. פרק 4 – מילת החודש, ערכים ומן המקורות
5. פרק 5 – חידות ופינת האור שלי
6. פרק 6 – בונים את הלוח יחד

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – לוח קיר לחודש כסליו

חוברת התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזו יש תרגילים על חודש כסליו וחג חנוכה. עובדים פרק אחרי פרק, לאט ובנחת.

📖 מילון קטן:

כסליו	החודש העברי שבו חל חנוכה, בחורף
ראש חודש	תחילת חודש עברי חדש
חנוכה	חג האורים, שמונה ימים
חנוכייה	המנורה שמדליקים בה נרות בחנוכה
סביבון	צעצוע מסתובב עם ארבע אותיות
נס	דבר מיוחד שקרה ואי אפשר להסביר אותו בדרך רגילה
יורה ומלקוש	שמות לגשמים הראשונים והאחרונים בעונה
ערבות הדדית	אנשים דואגים ועוזרים אחד לשני
מן המקורות	משפטים קצרים מהתנ"ך, המשנה או התפילה
פרשת השבוע	קטע מהתורה שקוראים בכל שבוע

1 חלק א' – פרק 1 • מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים – זיהוי תאריכים בסיסי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה ימים יש בכסליו השנה?

א) 29 ב) 30 ג) 31 ד) 28

2. מתי מדליקים את הנר הראשון?

א) יום ה' ב) יום ו' ג) שבת ד) יום א'

3. מתי מתחיל חודש כסליו?

א) א' כסליו ב) כ"ד כסליו ג) כ"ה כסליו ד) ל' כסליו

2 חלק ב' – פרק 1 • מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים – בדיקת עובדות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כ"ה בכסליו הוא היום הראשון של חג חנוכה.	☐	☐
2	ראש חודש כסליו נחגג יום אחד בלבד.	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים – השלמת תאריכים

השלימו את המילה החסרה.

1. ערב חנוכה והדלקת הנר הראשון חלים בכ״ד ב _____ .

2. חג הבנות נחגג יחד עם ראש חודש _____ .

4 חלק ד׳ – פרק 1 • מתי זה כסליו? לוח השנה והתאריכים – התאמת תאריך לאירוע

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. א׳ בכסליו	____	**א.** היום השמיני והאחרון של חנוכה
2. כ״ד בכסליו	____	**ב.** חג הבנות
3. כ״ה בכסליו	____	**ג.** ערב חנוכה, נר ראשון
4. ב׳ בטבת	____	**ד.** ראש חודש כסליו
5. א׳ בטבת	____	**ה.** יום א׳ של חנוכה

5 חלק ה׳ – פרק 2 • מה זה כסליו ומה קורה בו – מאפייני החודש

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מזל שייך לחודש כסליו?

א) טלה ב) קשת ג) מאזניים ד) דגים

2. מתי בשנה יש את חודש כסליו?

א) קיץ ב) אביב ג) חורף ד) סתיו

3. איזה חודש קודם לכסליו?

א) תשרי ב) חשוון ג) טבת ד) שבט

4. איזה חג חוגגים בכסליו?

א) פורים ב) חנוכה ג) סוכות ד) שבועות

5. מה הרעיון של חנוכה?

א) אור בתוך חושך ב) קור בתוך חום ג) שקט בתוך רעש ד) צבע בתוך לבן

6 חלק ו׳ – פרק 2 • מה זה כסליו ומה קורה בו – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. הגשם הראשון של עונת החורף נקרא _____

2. הגשם האחרון בסוף עונת הגשמים נקרא _____

3. בחודש כסליו מתחילה בארץ ישראל עונת ה _____

4. חג חנוכה מסמל את הרעיון של אור המנצח את ה _____

7 חלק ז׳ – פרק 2 • מה זה כסליו ומה קורה בו – חושבים וכותבים

ענו בקצרה.

1. כתבו במשפט אחד: למה בחודש כסליו יורד גשם?

2. הסבירו במשפט אחד למה אומרים שחנוכה הוא חג של אור בתוך חושך

3. כתבו שתי מילים שמתארות את חודש כסליו

8 חלק ח' – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסביבון – זיהוי מנהגים ומאכלים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה אוכלים בחנוכה?

א) סופגניות ב) מצות ג) תפוחים בדבש ד) חרוסת

2. כמה ימים חג החנוכה?

א) שמונה ימים ב) שבעה ימים ג) שישה ימים ד) חמישה ימים

3. מה עושים עם הנרות בכל ערב?

א) נר נוסף ב) נר הבדלה בלבד ג) אבוקה אחת גדולה ד) אין מדליקים נרות

4. עם איזו צעצוע משחקים בחנוכה?

א) סביבון ב) שחמט ג) דומינו ד) קלפים

9 חלק ט' – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסביבון – אותיות הסביבון ומשמעותן

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נ	___	**א.** פה (בארץ ישראל)
2. ג	___	**ב.** שם (בחוץ לארץ)
3. ה	___	**ג.** נס
4. ש	___	**ד.** היה
5. פ	___	**ה.** גדול

10 חלק י' – פרק 3 • סיפור חנוכה, מנהגים וסביבון – סדר סיפור חנוכה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	היהודים ניצחו וטיהרו מחדש את בית המקדש
☐	היוונים גזרו גזרות נגד שמירת המצוות ולימוד תורה

☐	השמן דלק שמונה ימים, ולזכר הנס מדליקים חנוכייה שמונה ימים
☐	משפחת החשמונאים בראשות מתתיהו יצאה למרד נגד היוונים
☐	מצאו פך שמן טהור שהספיק להדלקה של יום אחד בלבד

11 חלק י"א – פרק 4 • מילת החודש, ערכים ומן המקורות – היכרות עם מילים וערכים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו מילה קשורה למילה אור?

(א) אור (ב) נר (ג) חנוכה (ד) סביבון

2. איזו מילה קשורה למילה נר?

(א) נרות (ב) אור (ג) חג (ד) ערך

3. איזו מילה קשורה לחנוכה?

(א) חנוכה (ב) גשם (ג) חורף (ד) תקווה

4. איזו מילה מתארת רגש של ציפייה לטוב?

(א) תקווה (ב) אומץ (ג) נס (ד) ערבות הדדית

12 חלק י"ב – פרק 4 • מילת החודש, ערכים ומן המקורות – השלמות והתאמות

השלימו את המילה החסרה.

1. מילים מהשורש א־ו־ר הן למשל _____ ומאור.

2. מילים מהשורש נ־ר הן למשל נר ו _____ .

13 חלק י"ג – פרק 4 • מילת החודש, ערכים ומן המקורות – התאמת ערכים למשמעותם

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אור	___	**א.** היכולת להתמודד עם פחד
2. תקווה	___	**ב.** לדאוג אחד לשני
3. נס	___	**ג.** ציפייה לדבר טוב
4. אומץ	___	**ד.** ההפך מחושך
5. ערבות הדדית	___	**ה.** אירוע מיוחד ויוצא דופן

14 חלק י"ד – פרק 4 • מילת החודש, ערכים ומן המקורות – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. נכון או לא נכון: ערבות הדדית פירושה שכל אחד דואג רק לעצמו.

_____

2. כתבו משפט קצר שמחבר בין הערך 'אומץ' לסיפור חנוכה.

_____

_____

3. הסבירו במילים שלכם מה הקשר בין המילה חנוכה לשורש ח־נ־ך.

_____

_____

15 חלק ט״ו – פרק 5 • חידות ופינת האור שלי – היכרות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בפינת החידות יש דש, ותחתיו מסתתרת התשובה.	☐	☐
2	בפינת 'האור שלי' כותבים רק משאלה, ואין מקום למילה טובה או מעשה טוב.	☐	☐
3	בפינת 'האור שלי' יש חנוכייה גדולה עם להבות לכתיבה.	☐	☐
4	בכל ערב של חג החנוכה אפשר להוסיף להבה אחת ללוח הכיתה.	☐	☐

16 חלק ט״ז – פרק 5 • חידות ופינת האור שלי – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. בפינת החידות מרימים _____ כדי לראות את התשובה.

2. בפינת 'האור שלי' כותבים משאלה, מילה טובה ו _____ .

3. הכלי שבו מדליקים נרות בחנוכה נקרא _____ .

17 חלק י״ז – פרק 5 • חידות ופינת האור שלי – התאמת חידות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קטן ועגול, מסתובב על השולחן בחנוכה	___	**א.** סופגנייה
2. מאכל מתוק ומטוגן שאוכלים בחנוכה	___	**ב.** סביבון
3. כלי שמדליקים בו נרות שמונה ימים	___	**ג.** שמונה
4. מספר הימים של חג החנוכה	___	**ד.** חנוכייה

18 חלק י״ח – פרק 5 • חידות ופינת האור שלי – חשיבה וכתיבה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה קוראים לפינה 'האור שלי'?

(א) כי חנוכה נקרא חג האור וכל ילד/ה מוסיף/ה אור משלו/ה (ב) כי צריך להדליק שם נר אמיתי

(ג) כי זו הפינה הכי בהירה בכיתה (ד) אין קשר מיוחד

19 חלק י"ט – פרק 6 • בונים את הלוח יחד – זיכרון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ללוח קטן, עד כ-120 ס"מ, מומלץ להדפיס בגודל A4	☐	☐
2	הדבר הראשון שמדביקים ללוח הוא אותיות הכותרת	☐	☐

20 חלק כ' – פרק 6 • בונים את הלוח יחד – מיקום הרכיבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איפה שמים את לוח החודש והחנוכייה?

(א) בשורה העליונה (ב) במרכז הלוח (ג) בשורה התחתונה (ד) בצד שמאל

2. מה שומרים במעטפה?

(א) חידות עם דשים (ב) להבות שטרם הודבקו (ג) אותיות הכותרת (ד) כרטיסי מילים

כרטיס יציאה

אני יודע/ת לומר באיזה תאריך עברי חל ראש חנוכה השנה

_____

_____

אני יכול/ה להסביר במילים שלי למה חנוכה נקרא חג האורים

_____

_____

פתרתי לפחות שתי חידות מפינת החידות בלי עזרה

_____

_____

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀